

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Demonstrationes
Chronologico-Historico-Juridico-Canonicæ**

Callenberg, Caspar

Coloniae, 1734

Collegia Secularium Canonissarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63192](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63192)

hoc nomine, seu extimo cortice, ea capiti *Indemnitatibus* subducere inaniter laborant.

Indubitatè denique *SINGULARITER* VIVITUR, & HABITATUR in omnibus omnino Canonissarum Collegiis, quotquot Germania, quotquot Belgium, quotquot habet Lotharingia; & non poterunt Adversarii vel unum unicum adducere *Seculare* Canonissarium Collegium, in quo à temporibus Bonifacianis ad hæc usque tempora vita communis unquam obtinuerit. Quid mirum? jam dudum ante tempora Bonifacii & capitis *Indemnitatibus* inter Canonissas recessum est à *vità communi*, ut plenè evicit Demonstratio nostra prima. Quin aded hoc ipsum *Secularium* Nomen Canonissis *secularibus* non antè adhærescere cœpit, quàm ad vitam *singularem* & penè *secularem* deliluerunt, ut concludenter probatum est Demonstratione 2dâ: hinc chimæra est *Canonissa secularis*, & vitam *communem* vivens: è diverso Synonyma sunt *Canonissa secularis*, & vitam vivens *singularem*. Et certè caput *Indemnitatibus* non de aliis agit Canonissis, quàm quæ *vivunt ut Canonici seculares in secularibus Ecclesiis*; quos vivere constat *singulariter*; ut tum experientiâ, tum clarissimè Demonstratione tertiâ edocemur. Unde si quæ adhuc darentur in rerum naturâ Canonissæ, *communiter*, adeoque aliter, quàm Canonici seculares, viventes; certè ad §. penultimum capitis *Indemnitatibus* referri nequirent. Adde quòd vita *singularis* unâ cum *mixtura Canoniconum* potissima causa fuerit, non approbandi Canonissas, de quibus capite *Indemnitatibus* agitur; ut pleno meridie elucet ex Demonstratione nostrâ quintâ; hinc falsius, futilius, & ineptius argumentum Adversarii afferre non potuissent, quàm illud, quò ob *singularem vitam Canonissas Freckenhorstenses* à capite *Indemnitatibus* absolvere pugnant, cum eâdem operâ omnes omnium terrarum Canonissas *seculares* & à capite *Indemnitatibus* absolvant, exlegesque faciant, & §. penultimo capitis *Indemnitatibus* omnem omnino materiam subtrahant; nisi fortè Canonissas aliquas in Utopiâ eidem Paragrapho malint assignare; sed de his pleniore Thylaco & mensurâ à Num. 140. tractabimus. Vide etiam Num. 95.

Ob quas causas, & ob experimentalem scientiam, quam Germani, Belgæ & Lotharingi de suis *Secularibus* habent Canonissis, indubitatè *singulariter seorsimque* vivitur, & habitatur: aut saltem [si fortè desièrint] *victum & habitatum* est in Canonissarum *Secularium* sequentibus Collegiis, quæ ordine Alphabetico exhibeo; sunt autem

COLLEGIA SECULARIUM
CANONISSARUM.

Andennense, Andlowiense, Asbeckense, Augustanum.

Num. 94.
Bode-

Num 91.
à tempori-
bus Boni-
facii VIII.
hucusque
in omnibus
Canonissa-
rum Colle-
giis victum
& habita-
tum est sin-
gulariter.

Num. 92.
Probatur

Num. 93.
Sicubi Ca-
nonisse in
communio-
ne adhuc
viverent,
non specta-
rent illa ad
C. Indem-
nitatibus

Collegia
 Canonica
 rum sin-
 gulariter
 vivunt
 um ordine
 alfabete-
 tico.

Bodecense, nunc *Canonicorum Regular. S. Augustini*, *Borchhorstianum*, *Borstellense*, *Buchavicum*, *Bucholdiense* utrumque; album & nigrum.
Coloniense utrumque, alterum in *Capitolo*, *S. Ursula* alterum, *Coxiense* vel *Cazense*, seu *Cazesiense*, *Cappellense*.
Diekirchianum.
Edelstadiense, *Eltinense*, *Essendiense* vel *Essense*, olim *Affendinense*.
Flasheimense, *Freckenhorstense*. *Fronenbergense*.
Gandersheimense, nunc *Aatholicum*; *Gersheimense*, *Gesekeense*, *Gevelbergense*, *Herdikense*, *Heriscense* vel *Heersense*, *Hersbrockense*, quod nunc est *Nobilium Monialium*.
Irminense, seu *S. Irminæ* apud *Treviros*, quod nunc est *Nobilium Monialium S. Benedicti*.
Kentrupiense.
Langenhorstianum, *Ledense*, *Liesbornense*, quod nunc est *Monachorum S. Benedicti*; *Lindaviense*.
Malbodiense, *Meitelenense*, *Meschedense* in *Angariâ*, nunc *Canonicorum Secularium*. *Monasterio-Belisiense*, vulgò *Münsterbilsen* / sive *Monasterium S. Amoris*, & *S. Landrada*; *Monasteriense S. Fregandi*; *Montense*.
Nidermünstrense, *Nieder-Münster* apud *Ratisbonenses*, *Nivellense*, *Nottelense*, *Novestiense*, *Nunnenholtanum*, vel *Nahenholtanum*, apud *Monasterienses*.
Obermünstrense, *Ober Münster* / seu *Monasterium superius* apud *Ratisbonenses*.
Palatiolense apud *Treviros*, nunc *Canonicorum Secularium*. *Paradisiacum*, nunc *Aatholicum*.
Quedlinburgense, nunc *Heterodoxum*. *Quernheimense*, in patriâ *Osnabrugensi*.
Rheindorffianum, *Romaricense* seu *S. Romarici* in *Lotharingiâ*, *Kelinghusanum*.
Schaldense vel *Schalense*, *Schiderense* seu *Schilschedense* prope *Bilsfeldiam*, *Sesanicum*, *Stopenbergense* prope *Essendam*, *Susterense*.
Thorense.
Vredense.
Willichianum seu *Vilecanum*, *Wittmarcense*.
Zürichianum seu *Tigurinum*, *Strawen Münster* seu *Monasterium Dominarum* appellatum.

Et hæc omnia, aliâque (quæ modò non occurrunt, & quorum alia à solis Catholicis, alia à solis Aatholicis, alia ab utrisque occupantur) habent indubitâ, vel saltem habuerunt (dum essent Collegia Canoniarum Secularium) *Canonicas seorsim habitantes*, & *singularem vitam degentes*. Ut videas, quantam rapinam *Adversarii* faciant, dum omnia hæc Collegia *Juris communis*, & *capitis Indemnitatibus* §. penult. dispositioni surripiunt, ipsûmque §. penultimum omni materiâ & objecto spoliant; nam in rerum naturâ aliæ non sunt **CANONISSÆ** **SECU-**

Num. 95.
 Quam claudum inferant Adversarii Juri Canonico.

SECULARES, quàm quæ exclusâ communitate vitam vivunt singularem. Certè extremæ in hac materiâ ignorantia, & desperatæ causæ indicium est; quòd Advocati Westerholtici Electionem Freckenhorstensem non alio meliore pallio sciant palliare; quàm quòd à *singulari & discretâ* Freckenhorstensium Canonicatum habitatione emendicant.

Vel unum unicum Authorem, si Viri sunt, producant Adversarii, qui Canonissas *singulariter* viventes à §. *penult. Capituli Indemnitatibus* liberet! vel unum unicum determinent Collegium Secularium Canonissarum, ubi non vivatur, non habitetur singulariter? certè talis Author, Collegium tale erit

Rara avis in terris, nigroque simillima cygno. (a)

Et si quis Author fortè exterus eundem (quòd non credo) errorem erraret cum Romanis Advocatis Westerholt. ab integro Authorum Germanicorum, Belgicorum & Lotharingicorum exercitu, qui oculares testes sunt, erroris facilè convinci posset.

Præter Doctores à Num. 74. relatos sciebat evidenter ex oculari inspectione *Albertus Boichhorst* domesticus Monasteriensium Scriptor, Antiquarius percelebris, hoc ipsum individuale Freckenhorstense COLLEGIUM (ut cætera omnia) consistere Canonissis seorsim habitantibus, & tamen sine omni id hæsitatione expressè ad C. *Indemnitatibus* revocavit in vitâ *S. Erphonis Monasteriensium Episcopi & Freckenhorstensium Benefactoris singularissimi* pag. 91. ubi agit de voce *Sanctimonialis*. Ibi: *Argumentum hic est pro SANCTIMONIALIBUS TEUTONICÆ, quæ possunt habere propria &c. Accedit quòd SANCTIMONIALES & CANONISSÆ SECULARES in d. Cap. Indemnitatibus in fine &c. tolerentur & expressè non reprobentur. Unde etiam illud verbum SANCTIMONIALES à S. ERPHONE usurpatum, Virgines Freckenhorstenses istâ ætate fuisse verè Regulares & Professas, non evincit. Ubi duo vides. Primum, quòd Eruditissimus hic Author Virgines Freckenhorstenses, quas S. Erpho pro more istorum temporum Sanctimoniales vocârat, à Religiosis & Professis Monachabus secernat. Secundum, quòd easdem Freckenhorstenses Virgines idem Boichhorstus Anno 1641. (quo scribebat, & quo Canonissæ Freckenhorstenses, ut nunc, singulariter habitabant) ad C. *Indemnitatibus* sine omni scrupulo relegârit.*

Sciebat evidenter, & ex oculari inspectione Bruno Neusser, quòd Canonissæ *Thorenses, Rheindorffenses, Willichiana, & Diekirchiana* seorsim habitent, & tamen de his non dubitavit dicere in *Polyanthea* disp. 145. num. 10. *Respondeo decimò VELUT CERTUM; ELECTIONES Abbatissarum debent fieri secundùm formam præscriptam à Bonifacio VIII. C. Indemnitatibus &c.*

Sciebat evidenter saltem ex Cardinale Jacobo de Vitriaco (quem citat) *Thomasinus*; Canonissas Seculares communionem vivendi deseruisse, & tamen in genere de illis scribit in *veter. & nov. Eccles. disciplin part. 1. L. 3. c. 36. n. 31.*

H

(a) *Juvenalis.*

Num. 96.
Non datur in re-
rum natura
à Cano-
nica Secu-
lares, quæ
non vi-
vant sin-
gulariter.

Num. 97.
Albertus
Boichhorst
ipsum Fre-
ckenhorstense
Collegiũ
ad C. In-
demnita-
tib. refert,
non curat
vita sin-
gulari-
tate.

Num. 98.
Eò refert
Neusser Ca-
nonissas
Thorenses,
Rheindorf-
senses, &
Diekirchi-
anas, sin-
gulariter
viventes.

Num. 99.
Dl. Eò refert

Thomasi-
nus omnes
singulari-
ter viven-
tes.
N. 100.
Ne status
unicus Au-
thor asserit
Canonissas
seorsim
habitantes
non specta-
re ad C.
Indemni-
tibus.
N. 101.
Trium ce-
leberrima-
rum Uni-
versitatum
super hoc
puncto Sen-
sentia.

DILUCIDE DE HIS AGERE Bonifacium VIII. in 6. lib. 1. tit. 6. cap. 43. ubi addit: *jubet Pontifex, ut earum Abbatissa annorum sit saltem tri-inta.*

Quid plura? nullus Germanus, nullus Belga, nullus Lotharingus; Gallus nullus, Hispanus nullus, Italus nullus; denique ex reliquis Nationibus nullus inventus est hactenus, qui Canonissas singulariter viventes Capiti *Indemnitatibus* subtrahere auderet. Ausi id sunt primi & soli Advocati Romani Westesholtici, qui post ineptissimam & falsissimam exceptionem de Collegio mixto, exceptionem alteram longè ineptiorem & falsiorem de *viâ* Canonissarum Freckenhorstensi-um *singulari*, in hoc Justitiæ Theatrum inducere non erubuere, ut scires eos non Veritati, sed causæ suæ, sed scenæ, sed pecuniæ duntaxat fervire. *Ubi se-mel verecundia limites transgressu fueris, naviter oportet esse impudentem*, inquit Cicero: Quam autem fabulam illam, de Canonissarum singulariter viven-tium Electione Capiti *Indemnitatibus* subtrahendâ, tota explodat Germania, ex celeberrimis Germaniæ Universitatibus disce; nam Universitas *Coloniensis*, & *Trevirensis* in hoc puncto super Veritate consulta, per *Facultates* suas *Canonicas* & *Juridicas* uno ore, ut supra jam retulimus, respondit ut sequitur:

Ad Quæstionem primam: *An Canonissarum Secula-rium singulariter extra communitatem habitantium* &c. **ABBATISSA DEBEAT ESSE TRIGINTA ANNORUM?**

Respond. *Affirmative.*

Ad 2dam: *An id ita moraliter CERTUM & EVI-DENS SIT, ut nemo RECTE contrarium docere, consulere vel judicare possit?*

Respond. *Affirmative.*

Vide harum Universitatum Responfa in fine hujus Opusculi.

An non pondus tot gravissimorum Authorum, an non Autoritas tot celeberrimarum Universitatum levissimum, inanissimum, & heri excogitatum figmen-tum Advocatorum Westerholtic. omnino obruit? elidit? exanimat? An non ipsiusmet potius Veritatis oracula, quam Vanespeni dicta sunt: *in 7. V. E. part. 1. tit. 33. c. 3. n. 14.* Sicut *Canonici post dimissam vitam communem & arreptam sin-gularem dicti fuisse Seculares &c.* ita *Canonice post transitum ad vitam SINGU-LAREM dici ceperunt Canonice Seculares.* Et N. 15. *De his Canonicabus*

Secu-

Secularibus seu (en Synonyma) vitam singularem agentibus agitur Cap. 43. §. penult. de Elect. in 6. An non & per sextam hanc Demonstrationem Veritati

Victoria parca est? (a)

Ergo omnis populus poterit spectare triumphum. (b)

Equidem in hac Controversiâ, quæ ex Libro Sexto Decretalium & C. Indemnitatibus excitata est, Demonstrationum Senario (qui numerus est perfectus, ut loquitur Bonifacius VIII. in Prefat. ad Libr. 6.) acquiescendum judico.

Sed nos immensum spatium confecimus equor, (c)

Hic teneat nostras Anchora iacta Rates. (d)

- (a) Ovidius L. 13. *Metamorph.* v. 347. (b) *Idem* L. 4. *Trist. Eleg.* 2. dist. 10. (c) *Virgil.* L. 2. *Georg.* v. 540. (d) *Ovid.* Libr. 1. *de Art. Am. distich. ult.*

PARS SECUNDA

Diluit Objectiones Adversariorum.

ET si prima hujus Lucubratiunculæ Pars eas exhibeat Demonstrationes, quæ pleno meridie Veritatem detegant, & nativis radiis suis omnes dubiorum nebulas facile dispellant; tamen ne quid à nobis dissimulatum aut præteritum quis putet, omnes hoc loci Adversariorum Objectiones ordine examinabimus, ut contraria juxta se posita clariùs elucescant, & lux à tenebris intendatur majorémque nostræ Demonstrationes ab oppositis futilissimis Cavillationibus Auctoritatem indispiscantur. Nempe ex hac Parte illucescet, *quid distens æra lupinis*, quid figmentis Achilleæ argumenta.

Nu. 102.
Quare post clarissimas Demonstrationes adhuc Objectionibus respondetur.

CAPUT I.

Explodit Exceptionem Mixti Capituli.

Miscet quadrata rotundis Adversarii, ut Caput Indemnitatibus, Electioni Freckenhorstenli tam fatale, vel elidant, vel eludant: Et primò quidem ad vulgata Brocardica de *Mixto* confugientes, negant Freckenhorstense Collegium ex Canonicabus & Canonicis mixtum contineri sub dispositione Capituli Indemnitatibus, quòd tantùm de Electione Mulierum agat. Primò, quia generaliter mixtum sub simplice non continetur. Secundò, quia §. ult. expressè dicitur:

Nu. 103.
Referuntur 4. Objectionibus ex Collegio mixto mendicata.

H 2

Adhuc